

De verwondering; leren voor het leven

Almere krijgt ecologische school

Door: Ivo van der Hoeven

Aan de rand van Almere wordt druk gebouwd aan de ecologische school De Verwondering. In deze school moet de natuur leidend worden. In een groene en rijke leeromgeving krijgen de kinderen straks niet alleen taal en rekenen, ze leren er ook respectvol om te gaan met planten en dieren. Kortom, op De Verwondering leren kinderen voor het leven. Met de handen uit de mouwen en de voeten in de klei.

“We willen de kinderen zo goed mogelijk voorbereiden op een toekomst die vol uitdagingen zit en deze voorbereiding gaat volgens ons verder dan goed leren lezen, schrijven en rekenen. Wij kijken ook heel sterk vanuit het begrip duurzaamheid naar de toekomst van kinderen en willen ze echt bijbrengen dat alles met elkaar samenhangt: mens, natuur en milieu. Zo willen we de kinderen goed toerusten voor de uitdagingen van morgen.” Aan het woord is Meindert Eijgenstein, voorzitter van het College van Bestuur van Stichting Prisma Almere, een stichting voor christelijk basisonderwijs met achttien scholen onder haar

hoede. De Verwondering draait al op een dislocatie, maar Eijgenstein kan niet wachten tot het nieuwe schoolgebouw in januari 2021 de deuren opent.

Alles hangt samen

Energie opwekken

Voor het zover is, wordt er druk gewerkt aan het ecologische schoolgebouw. Dit ecologische gedachtegoed komt sterk terug in het gebouw, in de gebruikte materialen en in het feit dat de school zelf energie gaat opwekken en zo veel mogelijk natuurlijk gaat koelen. “Maar het belangrijkste van De Verwondering is dat we de leerlingen dichterbij de natuur brengen,” stelt Eijgenstein. “Dat doen we door allerlei natuurlijke aspecten toe te passen die de zintuigen prikkelen. Zo brengen we met groene wanden buiten naar binnen, hebben we straks op het dak een buitenlokaal waar we samen met de kinderen kippen houden en groente verbouwen en krijgen we een natuurlijk schoolplein dat de kinderen samen met de ouders gaan onderhouden. Niet alleen is dit goed voor het welzijn en het welbevinden van de leerlingen, het vergroot ook de productiviteit en het bevordert het onderlinge contact.”

Prachtig visitekaartje

Actief leren in verbondenheid met de omgeving, dat is het credo van Stichting Prisma Almere. “Dat komt voort uit onze christelijke identiteit,” verduidelijkt Eijgenstein. “Verantwoordelijkheid, vertrouwen en verbondenheid, dat zijn de pila-

Ontwerp van ORGA architect

ren waarop ons onderwijs rust. De nieuwe ecologische school sluit hier naadloos op aan en wordt voor ons en voor Almere een prachtig visitekaartje.” Dat hier ook een prijskaartje aan hangt, weet Eijgenstein donders goed. “Ecologisch bouwen is duur. Helaas zijn we in Nederland erop gericht om scholen zo marginaal mogelijk te bouwen. De budgetten zijn altijd krap. Vandaar dat ik ook zo trots ben op wat we hier in de groene en agrarische wijk Oosterwold voor elkaar krijgen.”

Ambtenaren hebben hun nek uitgestoken

Hulp van gemeente

Zonder hulp van de gemeente zou deze school er nooit zijn gekomen. “Almere heeft duurzaamheid hoog in het vaandel en er zijn flink wat ambtenaren bij de gemeente die echt hun nek hebben uitgestoken voor dit project. Daar zijn wij ze zeer erkentelijk voor.” De Verwondering past volgens Eijgenstein perfect in de wijk. “Oosterwold is een wijk in ontwikkeling. Een groene en agrarische wijk aan de rand van de stad, waar mensen zelfvoorzienend bouwen. Een wijk ook die sterk gericht is op stadslandbouw.”

De realisatie van De Verwondering heeft een lange voorgeschiedenis. Stichting Prisma Almere schreef het schoolconcept en bood dit aan de wethouder aan. Toen de raad eenmaal overtuigd was van de plannen heeft de gemeente, die als bouwheer fungeert, samen met Prisma de architect uitgekozen. Dit werd Daan Bruggink van ORGA Architect vanwege zijn specialisatie in ecologisch bouwen. Onlangs zijn de eerste palen de grond in gegaan en is de fundering voor de school gelegd. Over krap een jaar wordt de school opgeleverd.

IJskelder onder school

Met de keuze voor een ecologische school koos Almere en Stichting Prisma niet voor de makkelijkste

weg. “Het bouwen van een ecologische school in de polder is een flinke uitdaging,” stelt Eijgenstein. “Zo werken we zo veel mogelijk met materialen uit de regio en dan voorname-lijk met hout. In de polder ligt dat niet voor het oprapen. Daarnaast werken we alleen met materialen die hergebruikt kunnen worden. Dit alles om het gebouw zo duurzaam mogelijk te maken. Vandaar dat we ook werken met warmtepompen, groene daken en zonnecollectoren. Maar het meest bijzonder is misschien nog wel onze ijskelder die voor extra koeling moet zorgen in de zomermaanden.”

Aansluiten bij omgeving

Eijgenstein verwacht niet dat in de toekomst alle scholen van Prisma eenzelfde ecologisch blauwdruk krijgen. “Dat is kostentechnisch niet mogelijk. En daarbij is het misschien ook helemaal niet wenselijk. Een school moet namelijk goed aansluiten bij de omgeving; een ecologische school midden in de stad, dat werkt

Meindert Eijgenstein

niet. Maar dat betekent natuurlijk niet dat we niet veel kunnen leren van dit project. Bepaalde groene en duurzame aspecten zullen we zeker terug laten keren in scholen die we de komende jaren nog gaan bouwen. Voor ons is deze school dan ook een prachtig leertraject.”

Als straks in januari volgend jaar de deuren van de nieuwe school open gaan, krijgen de kinderen ontwikkelingsgericht onderwijs. Stichting Prisma gaat namelijk altijd uit van de kwaliteiten van het kind. “Uiteraard moet de basis goed zijn,” stelt Eijgenstein. “We leren de kinderen dan ook lezen, schrijven en rekenen zoals elke andere school. Maar we bieden daarnaast volop ruimte om het geleerde ook in de praktijk te brengen. Dat doen we in een mooie en groene omgeving in een pedagogisch klimaat waarin kinderen voelen dat ze de ruimte krijgen om te onderzoeken. Zo willen we onze leerlingen de kwetsbaarheid van de natuur bijbrengen en de samenhang tussen de natuur en de mens duidelijk maken. Want respect en eerbied voor het leven én voor elkaar, daar draait het volgens ons om. Zo kunnen we de kinderen toerusten voor een mooie, maar uitdagende toekomst.”

Respect voor het leven én voor elkaar

Ervaring om mee te nemen

Voor Almere is de realisatie van ecologische school De Verwondering een belangrijk proces. De gemeente heeft stevige ambities op het gebied van duurzaamheid en de realisatie van een ecologische school past hier uitstekend in. Koen Spee, teamleider Onderwijs, Sport & Cultuur bij de gemeente Almere: “Het was niet lastig om de raad te overtuigen van dit project. Er lag een goed en vernieuwend concept voor het schoolgebouw en het past uitstekend in de duurzaamheidsambities van de gemeente. Ook werd een deel van de kosten afgevangen door BENG-maatregelen die verplicht zijn en draagt het schoolbestuur een substantieel deel bij. Dit heeft de raad overtuigd.” Volgens Spee is het project een goede vingeroefening voor het realiseren van een echt duurzame school. “Die ervaring nemen we mee naar andere nieuwbouwprojecten.”

Stap 1:
Kijk vooruit

2 Stap 2:
Keuzepakketten

Hoe zorg ik voor het juiste aanbod voor mijn leerlingen?

Stap 3:
Prognoses

Stap 4:
Lessenverdeling

Stap 5:
Beschikbaarheid

Op weg naar een goed rooster

